

II
BIBLIOTEKA
Towarzystwa lekarskiego
W KRAKOWIE.

1107

723058

WIADOMOŚĆ o Zakładzie Kąpielowym

U WÓD SŁONYCH JODO - BROMOWYCH
W RABCE

w roku 1875.

skreślił

Dr. J. Kopernicki.

W KRAKOWIE.

Nakładem Julijana Zubrzyckiego.

W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Ignacego Stelcla.

1876.

12579

II

Bibl. Medyczna CM UJ

1816097874

WBI K 682W 1896/51

Ostatni sezon kąpielowy w Rabce, który jak zwykle trwał od 1 Czerwca do połowy Września, pod każdym względem nie wiele się różnił od poprzedniego.

Stan pogody *), z wyjątkiem kilku dni słotnych i niekiedy dość zimnych jakie bywały na początku i przy końcu każdego miesiąca, był w ogólności dość pomyślnym.— A mianowicie, stosunek dni pogodnych do pochmurnych był następujący:

	w Czerwcu	w Lipcu	w Sierpniu
Dni całkiem pogodnych (zachm. 0—3) było:	11	5	14
w téj liczbie z deszczem:	2	—	2
„ na pół pogodnych (zachm. 4—7)	8	12	10
w téj liczbie z deszczem:	4	4	3
„ pochmurnych (zachm. 8—10)	2	10	7
w tej liczbie z deszczem:	2	6	7
Razem dni:	21	27	31

Ilość wody opadłój w téj porze, wynosząc 115 lin. par. przewyższała tylko o 10" ilość opadu przeszłorocznego. Jakoż skutkiem tego że powietrze nie było ani tak suche jak w r. 1873 (opad = 69"), ani tak wilgotne jak w r. 1872 (opad = 209"), stan zdrowia między gośćmi kąpielowymi równie jak w całej okolicy był tego lata bardzo zadowalniający; gdyż nawet zimnice w tym roku były bez porównania rzadsze. Całkiem sporadyczne zjawienie się odrų w jednej rodzinie natychmiast po jēj przybyciu z Krakowa i podobny temu przypadek krztuśca u jednego dziecka, nie rozszerzyły się dalej w zakładzie.

*) Ob. na końcu: Spostrzeżenia meteorologiczne.

Ruch kąpielowy w tym roku nie wiele był żywszy od przeszłorocznego.

W tym roku bawiło u kąpieli Rabczańskich:

rodzin 153

osób 465

W téj liczbie było:

zdrowych 170 osób

chorych 213 „

sług 82 „

Według okolic, z jakich w tym roku goście do Rabki przybywali; było:

	Rodzin	Osób
Z Krakowa	56	220
Z innych miejsc Galicyi	60	126
Z Królestwa Polskiego	15	51
Z Litwy, Ukrainy, Wołynia i Podola rosyjskiego	16	45
Z Prus zachodnich	1	2
Z Węgier (Orawy i Liptowa)	7	21

W porównaniu więc z rokiem poprzednim, ogólna liczba gości kąpielowych w Rabce, która jest dotąd zdrojowiskiem przeważnie służącym Krakowowi i Zachodniej części Galicyi, powiększyła się wprawdzie o 20 osób, lecz na tę liczbę złożyło się mniej rodzin niż było ich w roku przeszłym.

Jeżeli przytém zwrócimy uwagę na liczbę rodzin i osób jaka bywała w latach poprzednich, a mianowicie:

w r. 1871 rodzin: 117 osób 316

„ 1872 „ 189 „ 450

„ 1873 „ 158 „ 355

„ 1874 „ 169 „ 446

to się z tego porównania okaże, że kąpiele Rabczańskie były w tym roku nieco mniej poszukiwane niż w latach poprzednich; a wyższa cokolwiek liczba ogólna gości kąpielowych w ostatnim sezonie pochodzi stąd, że pojedyncze rodziny były w tym roku stosunkowo ludniejsze. — A mianowicie: gdy w latach poprzednich przeciętna liczba osób składających pojedynczą rodzinę była: 2,2 do 2,7 — w tym roku każda rodzina składała się z 3 osób przeciętnie.

Odpowiednio powyższej liczbie tegorocznych swych gości, i sam zakład kąpielowy w Rabce nie był wcale czynniejszym niż w latach poprzednich. — A mianowicie, ilość wydanych kąpeli w tym roku w porównaniu z poprzednimi laty, była następująca:

w r.		1871.	1872.	1873.	1874.	1875.
Na liczbę chorych	dorosłych	82	124	180	123	109
	dzieci	89	113	110	113	104
Wydano kąpeli:						
większych dla dorosłych .		2555	4125	3204	4844	4318
mniejszych dla dzieci . .		1284	1673	1376	1760	1790
nasiadowych		284	389	273	439	288
nastrzykowych dla kobiet .		—	55	4	—	—
bezpłatnych		268	397	336	212	150
Razem		4391	6642	5193	7274	6546

Oprócz wody mineralnej użytój na kąpiele w samym zakładzie, w ciągu zeszłego roku rozsprzedano w butelkach wody ze źródła Maryi 3952 butelek, t. j. o 1000 więcej niż w r. 1874; zawsze jednak o 437 i 405 butelek mniej niż się sprzedawało w latach 1873 i 1872.

Dla kąpeli po za zakładem sprzedano w tym roku 20 wiader wody mineralnej, t. j. tyleż co w roku przeszłym. — Tój przeto kategorii sprzedaż była w ostatnich latach o kilkanaście wiader słabszą niż w latach 1873 i 1872.

Natomiast soli wywarzonój ze źródła Maryi rozsprzedano w ostatnim roku 215 funtów, t. j. ilość dwa razy większą niż dawniej.

Pod względem administracyjnym, nader jeszcze skromny, jak widzieliśmy, ruch kąpielowy w naszym zakładzie nie może wprawdzie zachęcić jego właściciela do hojniejszych nakładów dla postawienia Rabki na równi z zamożniejszymi i bardziej uczęszczanymi zdrojowiskami; jednakże za powolném lecz wytrwałém staraniem tegoż właściciela w każdym roku przybywa tam jego kosztem jakiś nowy dodatek ku większój wygodzie lub przyjemności przyjeżdżających do Rabki gości kąpielowych.

I tak, oddawna już dostatecznie zaopatrzony we wszelkie potrzeby, jako to: przyzwoite a nawet wykwinne pomieszkania, wygodne łazienki, dobrą restaurację, sklepy, miejscową pocztę, aptekę, kaplicę, muzykę i doborową czytelnia, — zakład kąpielowy w Rabce otrzymał наконец w przeszłym roku, dawno żadaną stacyję telegraficzną.

W roku przeszłym zbudowany nowy dom mieszkalny, jest już ostatecznie wykończony i przygotowany dla tegorocznych gości. — Ma on na parterze dwa obszerne apartamenta, każdy o 3 pokojach z kuchnią, wykwinnie otapetowane i umeblowane; na piętrze zaś w tymże domu są 4 osobne wygodne pokoje. — Oprócz tego wiele pomieszczeń dawniejszych świeżo odnowiono i wygodnie umeblowano.

Co zaś najważniejsza, w dodatku do dawniejszych dwóch zbiorników w tym roku zbudowano trzeci, przez co zapas wody mineralnej dla tegorocznych kąpeli będzie znacznie powiększony.

Pod względem lekarskim spostrzeżenia moje z ostatniego sezonu w niczem nie zmieniły dawniej już wypowiedzianych przeze mnie uwag o fizjologicznych i lekarskich własnościach o działaniu solanki Rabczańskiej, o sposobach jęj wewnętrznego i zewnętrznego używania, oraz o głównych wskazaniach do użycia téjże i o skutkach leczenia u tegoż zdrojowiska w rozmaitych chorobach.

Ażeby więc nie powtarzać rzeczy już znanych, poprzestać muszę na następującym treściwym zarysie naszej przeszłorocznej czynności lékarskiej w Rabce.

W ogólnęj liczbie 213 chorych leczących się w naszym zakładzie, jak zwykle, połowę téjże liczby, t. j. 104 stanowiły dzieci od lat 5 do 15, a $\frac{1}{3}$ niemal całej liczby chorych składały kobiety.

Choroby spostrzegane przeze mnie u 162 osób, które się leczyły pod moim kierunkiem, należały do następujących, zwykłych w naszém zdrojowisku kategorii:

1. **Skrofuley**, u 106 osób, w postaciach następujących:

a)	Skrofuliczność ogólna	46 razy
b)	Obrzmienia gruczołów limfatycznych w rozmaitym stopniu	21 "
c)	Owrzodzenia gruczołów i skóry najczęściej z przetokami	17 "
d)	Ropiaste owrzodzenia błony śluzowej nosa (<i>ozæna</i>)	3 "
e)	Ropiaste cieczenia z uszu połączone z głuchotą	2 "
f)	Przewlekłe zapalenia powiek (<i>Blepharadenitis</i>) i rogówki (<i>Keratitis</i>)	6 "
g)	Owrzodzenia kości (<i>Caries</i>) w rozmaitym stopniu	6 "
h)	Wyrzuty skórne	5 "

Powszechnie już znana i doświadczona skuteczność naszej solanki jodowej w powyższych cierpieniach nie zawiodła i w tym roku naszych oczekiwań.—Do rzadkich w téj mierze wyjątków należały przeważnie stwardniałe złogi w gruczołach limfatycznych u osób dorosłych, u których najenergiczniejsze leczenie pozostało bez skutku.

Jeszcze smutniejszy przykład podobnej uporczywości cierpień skrofulicznych u osób dorosłych mieliśmy na jednéj Pani, matce trojga dzieci, z których jedno mocno skrofuliczne.—U téj choréj, od lat przeszło 10, pomimo wszelkich innych środków lekarskich, pomimo wytrwale rok rocznie odbywanych kąpeli słonych po rozmaitych zdrojowiskach, stawy i kości jedne po drugich ulegają niepokonanej niczém i coraz sroźszej sprawie owrzodzenia.

Jako o osobliwszym wypadku, który tego lata zdarzyło się nam spotkać między dziećmi skrofulicznymi, wspomnieć wypada o jednéj 7-letniej dziewczynce, u której ku końcowi jéj leczenia kąpielowego okazał się w odbytnicy polip wielkości śliwki, niewiadomo od jak dawna tam urosły. — Do-

stawszy się do saméj podstawy szypułkowej i podwiązawszy ją w tém miejscu, odcięliśmy narośl z pomyślnym i prawdopodobnie trwałym skutkiem.

2. Wypociny pozapalne i przerosty u 4 osób.

a) Wodnica stawu kolanowego oraz łokciowego 2 razy

W pierwszym wypadku po raz drugi w tym roku odbyte leczenie kąpielowe wprowadziło chorobę na tor pewnego wyzdrowienia. — W drugim nastąpiło dość znaczne wessanie wypocin bez stanowczej pewności o rychłym usunięciu cierpienia.

b) Przerost gruczołu tarczowego (*Struma*) . . . 2 razy

W jednym nastąpiło znaczne zmniejszenie; w drugim zaś, zastarzałym przeroście z kleinowém zwyrodnieniem (*Colloid*) leczenie pozostało bez skutku.

3. Reumatyzm i artrytyzm przewlekły u 16 osób.

a) Reumatyzm stawowy 8 razy

b) Artrytyzm 8 „

4 osoby w téj kategorii, byli to dawni konwalescenci naszego zdrojowiska, którzy z upodobania raczej niż z potrzebą zwykli corocznie używać kąpeli rabczańskich.

Z 12 innych, 8 odjechało zupełnie wolni od swych cierpień; u 3 artrytyków pomimo pewnej ulgi skutek leczenia niepewny; u 1 w którego cierpieniach sam domniemany charakter artrytyczny był dość wątpliwy, leczenie pozostało bez skutku.

4. Cierpienia posyfilityczne u 6 osób.

a) Rozmaite objawy nieokreślone po odbytem

leczeniu ręciovém 4 razy

U 2 chorych skutek leczenia pomyślny; u 2 innych po 10—15 kąpielach odnowione przypadki wtórne skłoniły do zaniechania kąpeli dla właściwszego leczenia.

b) trzeciorzędne cierpienia okostnej i kości . . . 2 razy

U jednego nastąpiło wraz ze zmniejszeniem sęków (*tophi*) na goleniach znaczne lecz niewiadomo czy trwałe polepsze-

nie; u drugiego zaś 3 tygodniowe leczenie nie uśmierzyło nocnych bólów głowy, i przez zniecierpliwionego tém chorego zostało przerwane.

5. Choroby maciczne u 28 kobót.

a)	Nieprawidłowe miesiączkowanie (<i>dysmenorrhoea</i>)	1	razy
b)	Przewlekłe zapalenie macicy (<i>metritis chron</i>)	10	„
c)	Obrzmienia (<i>infarctus</i>) macicy z przegięciem	8	„
d)	Pozapalne wypociny około-maciczne (<i>perimetritis</i>)	4	„

We wszystkich powyższych cierpieniach macicznych skutek leczenia był w ogóle pomyślny i objawiał się wyraźnem zmniejszeniem lub całkowitem usunięciem właściwych dolegliwości miejscowych i ogólnych.—Przy leczeniu, kąpiele nasiadowe i wziernik kąpielowy były w częstém użyciu. — Kąpiele nastrzykowe Kiwisch'a, dla właściwych przeciwwskazań musiały być i w tym roku całkiem zaniechane.

e)	Narośle macicy i torbiele jajników (<i>Kystae</i>)	5	razy
----	--	---	------

Z tych jedna chora w wieku już podeszłym z ogromnym torbielem jajnika poraz pierwszy przybyła do Rabki z głębi Rossyi, w nadziei otrzymania pewnej ulgi któraby ją uwolniła od operacyi uradzonej w Petersburgu jako środek ostateczny i jedyny. — W tym ciężkim wypadku 7 tygodniowe leczenie kąpielowe nie sprowadziło, na razie przynajmniej, oczekiwanego polepszenia.—Inne chore były to dawne pacjentki naszego zakładu, u których narośle od lat pięciu utrzymują się kąpielami w jednej mierze. U jednej z nich spostrzega się nawet powolne wprawdzie lecz dość wyraźne co rok zmniejszanie się narośli, prawdopodobnie skutkiem wessania wypocin otaczających nowotwór.

6. Różne choroby u 10 osób.

a)	Początki gruźlicy płucnej	2	razy
b)	Niedokrewność (<i>anemia</i>)	1	„
c)	Przewlekły nieżyt i rozedma płuc	2	„

Chorzy ci wcale nie należąc do zakresu leczniczego naszego zdrojowiska, używali właściwych wód mineralnych i górskiego powietrza, i temu zawdzięczają widoczną poprawę swego zdrowia.

d) *Lupus* w okolicy nadłonowej 1 raz

Domniemalnie syfilitycznej natury, po 3 kąpielach znacznie się pogorszył i skłonił do właściwego leczenia środkami miejscowemi.

e) Obszerne ropienie (*phlegmone*) między mięśniami uda 1 raz

f) Jaskra (*Glaucoma*) 1 „

g) Nerwobóle 2 „

Leczenie solankowe zalecone tym chorym na podstawie domniemanej u nich diatezy syfilitycznej, skrofulicznej, lub artrytycznej nie przyniosło żadnej korzyści.

Pobieżny ten obraz naszej zeszłorocznej czynności lekarskiej w Rabce dowodzi, że w przekonaniu publiczności lekarskiej ustalił się już sąd bardzo stanowczy o najwłaściwszym zastosowaniu naszej solanki jodowej w chorobach, należących do 5 wyżej wymienionych kategorii.

Że również i o skuteczności téjże solanki w rzeczonych chorobach musiało PP. lekarzy dostatecznie przekonać własne ich doświadczenie, o tém świadczy nam ta dla naszego zdrojowiska wielce pochlebna okoliczność, że nie tylko najznakomitsi praktycy nasi i z krajów ościennych z niezachwianą ufnością w zbawienność wód Rabczańskich, polecają nam swoich chorych *), lecz nadto, kilku kolegów, a miano-

*) Baranowski (z Wołynia), Biliński (z Warsz.), Prof. Blumenstock Prof. Bryk, Prof. Chałubiński (z Warsz.), Chmielowski (z Litwy) Prof. Czyżewicz (ze Lwowa), Danek, Dobrowolski, Freid (z Węgier), Fritz, Gawlik, Grossmann, Grün, Grzywiński, Hoszard, Hrebenda, Prof. Jakubowski, Jaszczurowski, Jordan, Komar, Prof. Korczyński, Klein, Krajewski (z Hrubieszowa), Kuks (z Węgier), Lewicki, Lompe, Loreneki, Lustgarten, Lutostański, Maciudziński, Prof. Madurowicz, Mozer, Obaliński, Oszacki.

wicie: PP. Dr. Janikowski prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dr. Pieniążek z Krakowa, Dr. Przybylski z Wilna, Dr. Mikucki z Pobereża i Dr. Zenowicz z Wołynia, dla kuracyi własnej lub swoich rodzin, bawili w tym roku u naszych kąpieli.

Przy téj sposobności z miłym wspomnieniem zapisujemy chlubne i pamiętne dla nas odwiedziny, któremi podczas ostatniego sezonu zaszczytili nasze zdrojewisko: PP.: Dr. Seweryn Gałęzowski, czcigodny założyciel i opiekun szkoły Batignolskiej w Paryżu, Prof. Włodz. Brodowski dziekan Wydziału lekarskiego w Uniwersytecie Warszawskim i Prezes Warszawskiego Tow. lekarskiego, Dr. Edw. Korczyński Profesor Kliniki lekarskiej w Uniwersytecie Jagiell., i Prezes Tow. lekarskiego Krakowskiego, Dr. Wł. Ściborowski stały Sekretarz tegoż Tow. i Dr. Sew. Zaleski z Warszawy.

Nakoniec z wdzięcznością wspomnieć winienem o koleżeńskiej uczynności P. Dr. Steina z Nowego Targu, który na każde moje zawezwanie przybywał do Rabki dla narady lekarskiej.

Paleczny, Pareński, Raff, Rosenzweig. Prof. Rosner, Rybczyński, Prof. Rydel, Schöngut, Schoor, Seidler, Sokołowski (z Żytomierza), Sławik, Steinmark, Stempiński, Słapa, Trembecki, Warszaauer, Wojda, Zagórski, Zapalowicz, Zarewicz i Zduń.

Kraków dnia 20 Kwietnia 1876.

Przegląd porównawczy
składu chemicznego wód słonych jodo-bromowych
ze źródeł

Rabczańskich i Iwoniczych

według rozbioru J. A. ALEXANDROWICZA M. F.

Ilość ziarn w 1 funcie wody = 16 unc.

	Zdroje Rabczańskie			Iwoniczy	
	Maryi	Rafaeli	Krakusa	Karola	Amalii
Chlorku potasu	0.9992	0.7293	0.6688	0.7347	0.6991
„ sodu	176.5185	176.5185	176.3198	64.3349	60.5513
Jodku sodu	0.3502	0.2911	0.3523	0.1261	0.1188
Bromku sodu	0.5673	0.4999	0.5604	0.1772	0.1775
Siarkanu potasowego	0.2253	0.5813	0.6156	—	—
Węglańu sodowego	6.1665	6.6981	5.9956	13.6959	12.4726
„ litowego	0.1219	0.1254	0.1330	0.0837	0.0808
„ wapniowego	2.1441	2.4220	2.5960	1.8632	1.7335
„ magnowego	0.6513	1.2931	1.4296	0.6534	0.5898
„ barowego	0.0370	0.0382	0.0376	0.1481	1.1395
„ strontowego	—	—	—	0.0070	0.0067
„ żelazowego	0.0180	0.0174	0.0230	0.0324	0.1506
„ manganazowego	0.0068	0.0063	0.0079	0.0119	0.0548
Boranu sodowego	śląd	śląd	śląd	znaczny	śląd
Fosforanu glinowego	0.0242	0.0264	0.0286	—	—
Kwasu krzemowego	0.1942	0.1820	0.1732	0.1439	0.1462
Istot organicznych	śląd	śląd	śląd	0.1218	0.1142
Ogół składników zsiadłych	187.1112	189.3792	188.9413	82.1342	77.0354
Węglańu amonowego	śląd	śląd	śląd	0.0948	0.0901
Kwasu węglowego połączonego z węglanami	3.9346	4.6156	4.6791	6.9917	6.4481
Kwasu węglowego wolnego	1.0651	1.1136	0.5777	5.1272	4.5595
Gazu bagienego	0.2307	0.2598	0.2184	0.2273	0.2255
Azotu	0.0761	0.0849	0.0720	0.0839	0.0758
Ogółem wszystkich składników	192.4187	195.4531	194.2885	94.6591	88.4343

Spostrzeżenia meteorologiczne.

Data	Ciśnienie powietrza lin. par. 300 +			Ciepłota powietrza stopni Réum.			Zachmurzenie			Ilość wody spadłej w ciągu doby w lin par.		
	w Czer-wcu	w Lipcu	w Sier-pniu	w Czer-wcu	w Lipcu	w Sier-pniu	w Czer-wcu	w Lipcu	w Sier-pniu	w Czer-wcu	w Lipcu	w Sier-pniu
1	—	17.81	17.57	—	17.90	13.60	—	2.0	8.2	—	—	—
2	—	17.11	17.98	—	14.60	10.77	—	4.3	9.7	—	—	2.65
3	—	17.77	17.36	—	16.20	11.20	—	5.0	5.3	—	1.65	7.56
4	—	18.47	16.69	—	16.93	12.63	—	8.0	4.7	—	—	—
5	—	19.69	15.64	—	13.67	14.33	—	6.7	1.0	—	3.76	—
6	—	19.34	14.84	—	15.73	13.27	—	4.7	8.7	—	—	—
7	—	20.09	16.18	—	14.13	12.53	—	4.0	5.7	—	—	1.40
8	—	18.26	17.50	—	14.3	12.87	—	0.0	9.3	—	—	3.38
9	—	14.83	17.46	—	16.33	11.80	—	7.0	9.3	—	—	3.86
10	17.82	14.60	18.48	14.60	13.47	12.27	0.0	8.3	5.3	—	5.95	4.44
11	17.29	18.03	19.12	15.57	13.27	12.60	6.7	3.3	1.7	—	—	—
12	18.72	18.24	18.65	11.00	12.03	14.51	6.7	8.7	0.0	2.20	—	—
13	18.46	19.07	18.28	13.57	10.03	18.57	4.3	6.0	3.7	—	8.30	—
14	17.93	18.86	19.58	15.07	10.63	14.53	3.3	9.0	4.7	—	—	4.00
15	17.94	17.95	20.70	17.00	12.30	13.20	1.3	5.7	6.5	—	—	—
16	17.55	17.11	—	17.67	14.60	13.60	4.3	6.0	6.0	—	—	—
17	17.72	16.24	—	16.90	17.00	14.00	3.7	5.7	1.7	—	—	3.03
18	17.99	15.88	20.93	18.07	16.00	15.53	0.0	0.0	0.0	—	—	—
19	18.18	—	20.57	19.77	—	17.50	5.3	—	2.3	—	—	—
20	16.89	—	20.09	18.67	—	17.53	3.3	—	3.3	—	—	—
21	17.68	—	20.65	15.87	—	14.20	7.3	—	7.7	4.02	—	—
22	19.58	16.16	20.28	14.50	13.90	11.60	5.3	10.0	7.0	2.49	14.23	—
23	20.15	—	19.52	17.00	—	10.10	2.3	—	0.0	—	—	—
24	18.10	15.46	19.29	19.17	15.07	9.70	0.7	8.3	2.0	—	4.60	—
25	16.81	17.00	19.25	18.20	11.20	11.51	3.3	10.0	4.0	—	—	—
26	16.07	18.35	20.04	16.43	10.80	14.00	8.0	10.0	2.7	0.78	4.53	—
27	17.57	20.71	20.5	14.17	9.10	15.40	10.0	9.7	1.7	—	13.24	—
28	18.03	20.73	18.50	17.0	12.53	15.73	1.3	8.3	2.3	—	—	—
29	17.85	20.03	16.8	16.57	10.63	15.07	0.3	6.7	8.0	—	—	3.03
30	18.11	18.71	18.04	16.73	11.27	13.40	0.3	4.3	5.0	—	2.80	0.86
31	—	17.85	18.41	—	12.50	11.43	—	1.3	9.0	—	—	2.31
Summa												
Śred.	17.93	18.06	18.38	16.36	13.33	13.82	3.9	6.4	5.1	14.50	59.06	41.52
Stosunek wiatrów w odsetkach	Pn			PnW			W			PdW		
	w Czer-wcu			w Lipcu			w Sier-pniu			w Czer-wcu		
	0.0			7.4			25.9			7.4		
w Lipcu			7.1	7.1			32.1			0.0		
w Sier-pniu			0.0	2.3			25.0			4.5		
Pd			14.8	PdW			3.6			21.4		
Z			18.5	Z			10.7			27.3		
PnZ			0.0	PnZ			0.0			0.0		